

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Tractatus De Regimine Ecclesiae Episcopalis In Octo Libros Distributus

Antonelli, Giovanni Carlo

Velitris, 1650

§. IX. An legata pia relictæ ad vnum vsum possint auctoritate Episcopi in
alium vsum conuerti.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11401

fraternitatibus, & Hospitalibus
Falcidix non subijciuntur. *Mare-*
scott. lib. 2. var. cap. 72. nu. 21. Gabr.
commun. conclus. lib. 6. tit. de Pia
causa concl. 1. num. 7. 9. & 10.

S. VII.

Virum filiusfam. disponere, seu testa-
ri possit ad pias causas.

- 73 **T**Am de iure canonico, quam
ciuili potest filiusfam. testari
de peculio castrensi, vel quasi ca-
strensi etiam sine consensu Patris
c. licet de sepult. in 6. l. fin. C. qui tes-
tam fac. poss. l. filiusfam. in fin. ff. de
Donat. & ideo filiusfam. poterit li-
berè sine consensu Patris de eius
dote, & antefato tanquam de ca-
strensi peculio disponere, quia dos,
& antefatum pari passu ambulant,
& per omnia assimilantur, *vt d.*
Ricc. in Prax. for. eccles. par. 1. resol.
74 580. secus dicendum est de pecu-
lio profectio, vel aduentitio;
de hoc enim testari non potest fi-
liusfam. ad pias causas sine consen-
su Patris, *vt in d. cap. licet;* quam-
uis de iure ciuili nec Patre per-
mittente filiusfam. testari possit *l.*
tam is §. 1. ff. de Donat. caus. mor.
Non tamè sufficeret, quod testa-
mentum fiat in Patris presentia:
75 quia quoties iura requirunt con-
sensum, non sufficit sola presentia,
aut consensus tacitus, sed requi-
ritur expressus *glos. in c. statutum*
§. in nullo de Rescript. in 6. latè Ric-
cicus in Prax. for. eccles. p. 1. ref. 579.
quod probatur, quia etiam filius-
76 fam. Patre permittente potest do-
nare causa mortis *iuxta tex. in*

l. tam is §. 1. ff. de Donat. caus. mor.
tamen iste consensus non sufficit
tacitus, sed expressus requiritur
l. filiusfam. §. pari autem ratione
vers. sed enim meminisse ff. de Do-
nat. Bart. in d. l. tam is §. 1. nu. 6. &
est communis Doctorum sententia.

S. IX.

An legata pia relicta ad vnum vsum
possint auctoritate Episcopi in
alium vsum conuerti.

- 77 **A**Lij absolutè negant existimā-
tes, hanc facultatem solum
competere summo Pontifici *per*
tex. in Clem. quia contingit de Re-
lig. dom. & ita tenuit glos. ibidem
ver. sedis apostolicæ Card. Imol. Lap.
& alij, quos refert, & sequitur. Ge-
nuens. in Prax. Archiep. cap. 19. n. 1.
Guid. Pap. dec. 556. Nauar. cons. 15.
n. 6. de reb. eccles. non alien. & alij
plures apud Barbos. de off. & pot.
Episc. p. 3. alleg. 83. n. 1. & apud Dia-
nā par. 2. tract. 17. & 3. miscell. resol.
26. hanc etiam sententiā tenet Ricc.
in collect. decis. 2417. par. 6. & in
Prax. for. eccles. p. 4. ref. 276. & hanc
esse communem dicit Vulp. in Prax.
Indic. for. eccles. cap. 10. n. 13. vbi sub
dit, quod quando voluntas testa-
toris non potest adimpleri, & res
legata non potest deseruire ad vsū
destinatum propter aliquod im-
pedimentum iuris, vel facti, tunc
potest commutari in alios pios vs-
us auctoritate Episcopi, & hanc se-
ntentia probatur etiam ex Conci-
lio Tridentino *sess. 22. de ref. cap. 6.*
& sess. 25. de ref. c. 5. vbi prohibetur,
nè qualitatibus, seu conditioni-
bus

- bus in erectione, seu fundatione iurispatronatus per testatorem ap-
positis derogetur: quod ita pro-
cedit, vt neque pro vna vice, ac
de consensu hæredis, seu Patroni
possit Episcopus alterare testato-
ris voluntatem, etiamsi id tende-
ret in vtilitatem Capellanæ, quia
per Concilium Tridentinum est
sublata dicta potestas, & ante Cõ-
cilium idẽ prohibebatur *in d. clẽ.
Quia contingit. de Relig. dom. & ita
declarasse Sac. Cong. testatur Ricc.
in Prax. for. eccles. p. 4. ref. 463. Mar-
cellus Vulp. in Prax. Iudic. for. ec-
cles. cap. 49. n. 25. & refertur etiã in-
ter decis. diuers. par. 4. dec. 171.*
- 78 Alij verò asserunt, posse Episco-
pum concurrente iusta, & ratio-
nabili causa legatum aliquod in-
æquale, aut in melius commuta-
re requisito prius consensu here-
dis, & Ecclesiæ, cui legatur, etiamsi
posset impleri de factõ, & de iu-
re Sylu. *in ver. legatum 4. n. 12. idẽ
Genuens. mutans opinionem in pra-
xi cab. eccles. 9. 213. & alij, quos re-
fert, & sequitur Bonacin. loco cit. n.
4. Diana vbi supra Rota in vna To-
letana Capellanæ 14. Februarij
1583. coram Robusterio, quam re-
fert Ricc. par. 7. dec. 2796. Barbos. de
offi. & pot. Episc. par. 3. alleg. 83. n. 5.
vbi hanc facultatem extendit etiã
ad Cardinales in eorũ titulis, vbi
de iure habent iurisdictionem E-
piscopalem.*
- 79 Addit tamen Bonacin. loco ci-
tato, quod si hæres, vel ecclesiã
irrationabiliter dissentiat, potest
Episcopus solus id præstare: suffi-
cit enim præsumpta rationabilis
defuncti voluntas, qui si viueret,
- rationabiliter responderes, vt hoc
ipsum fieret, vt notat etiam Ge-
nuens. *d. cap. 19. n. 4. Barbos. d. alleg.
83. n. 6. Rot. in d. Toletana coram
Robusterio.*
- 80 Huiusmodi etiam potestatem,
commutandi vltimas voluntates
transire in capitulum sede vacan-
te dicit Dian. *par. 8. tract. 4. ref. 34.*
- 81 nisi fortè testator prouiderit quid
faciendum sit de legato vsu non,
implete: hoc enim casu non potest
fieri commutatio ab Episcopo, ne-
que à Capitulo sede vacante l. li-
berto S. huius, & ibi Bart. ff. de
Ann. legat. Sylu. loco cit.
- 82 Quamuis autem Conc. Triden-
tinum *d. sess. 22. c. 6.* præscribat, cõ-
mutationes vltimarum voluntatũ
non nisi ex iusta, & necessaria
causa esse faciendas: tamen hæc
verba Concilij non esse accipien-
da coniunctiue, sed disiunctiue,
& sic Episcopum posse commuta-
re legata, vel ex iusta, vel ex ne-
cessaria causa dicit Comitulus
Resp. mor. lib. 7. q. 9. quem refert, &
sequitur Dian. loco cit.

SVM MARIVM.

1 An possit Rector ecclesiæ repudiare
absque solemnitate hæreditatem,
seu legatum eidem ecclesiæ relictũ,
& num. 2.

3 Quando acquisitio sit in eodem actũ,
in quo sit repudiatio, tunc ille
actũ acquisitionis nõ habetur in
consideratione, secus si fiant duo
actũ separati, & n. 4.

5 Datur actio contra Prælatum, qui
ecclesiæ vtilitati non prospexit.

6 Ecclesiã vti potest priuilegio restitu-